

ప్రతిగాధ

శ్రీరామమోహన
ప్రొడక్షన్స్ పోలి

నిర్మాత... ఏర్పతనెనినాడేశ్వరరావు
దర్శకుడు... పి. పుల్లయ్య. B.A.

మాటలు.. మహా రథి.. సంగీతం.. ఆకుల అప్పలరాజు.

“పచ్చని సంసారం”

-: రథానంగ్రహం :-

మహాలక్ష్మివంటి భార్య మాలతితో, చిరునవ్వులుచించే చందమామవంటి ఏకైక పుత్రుడు వేణుతో వకీలు సుందరావు గృహమే స్వర్గసీమగా మారింది. కాని జీవితం ఎప్పుడూ ఒకలాగే వుండదు. చల్లని పాలకుండవంటి ఆ సంసారంలో ఆ పచ్చని సంసారంలో ఎక్కడినించో ఒక విషబిందువు వచ్చి పడింది. శ్రీరంగం అనే ఒక మోసగాడి స్నేహంచేశాడు-సుందరావు. ఇంటికి దీపంవంటి యిల్లాలినికాదని, నెరజాణ రాణిని చేరదీశాడు. ఆరాణి తన జీవిత సామ్రాజ్యానికే రాణి అనుకున్నాడు. స్థిరచరాస్తులతోపాటు చిత్రశాంతి సైతం ఆ సాని కైంకర్యం చేసిన తర్వాతగాని, ఆమె అసలుస్వరూపం అర్థం కాలేదా మోహంధునికి - తన సర్వస్వమనుకున్న రాణియొక్క చాటుప్రియుడు శ్రీరంగాన్ని, క్షణికొద్రేకంలో కాలేచేశాడు సుందరావు. ఫలితం - ద్వీపాంతరవాస శిక్ష.

ఒక్కగానొక్క కొడుక్కుతో అన్నగారింటికి తలదాచుకోడానికి బయల్దేరింది - మాలతి. బ్రతిక్కిచెడ్డ మాలతిని అన్న సోమయ్య ఆదరించినా, అన్న భార్య మంగళసూత్రం “ఇదెందుకొచ్చిన శనిరా” అన్నట్లే చూచింది. అన్నభార్యపెట్టే ఆరళ్ళు ఎంతో ఓర్పుతో సహించిందాయిల్లాలు. బుద్ధిమంతుడిలా వేణు చదువుకోవడం, తన కొడుకు గోపి అల్లరిలో ఫస్ట్ నిపించుకోవ

టం చూచి సహించలేని మంగళం; అబద్ధపు దొంగతనం మోపి, అన్యాయంగా తల్లిని బిడ్డనూ ఇంట్లోనించి వెళ్ళగొట్టింది.

వీధులపాలైన మాలతి మనసులో ఒకే ఒక దీక్ష - తన కంటివెలుగు వేణుకు విద్యాబుద్ధులు చెప్పించాలి. భర్తలాగా కొడుకుకూడా ప్లిడరవ్వాలి. నలుగురితో ఔననిపించుకోవాలి. బిడ్డ చదువుకోసం ఎన్నో కష్టాలు సహించింది. ఎన్నో నిష్ఠూరాలు భరించిందాతల్లి - కష్టాలు కలకాలం కాపురముండవు. వేణు పెద్దవాడయ్యాడు. ప్లిడరై పదిరాళ్ళు సంపాదించాడు. సాక్షాత్ లక్ష్మివంటి లక్ష్మిని పెళ్ళిచేసుకున్నాడు. చిలుకా గేరు వంకల్లా అన్యోన్యంగావున్న కొడుకునూ కోడల్నూ చూసుకుని మురిసిపోయిందా యిల్లాలు... ఇక ఆమెకు మిగిలిన దొకే కొరత ఒకేఒక ఆశ. ఏనాటికైనా తిరిగివచ్చిన భర్తను చూడవలెననే ఆకాంక్ష.

జైలునుంచి విడుదలై వచ్చిన సుందరావు; భార్య బిడ్డలు వీధులపాలైన విషయం బాపమరది సోమయ్యవల్ల తెలుసుకుని, వారిని వెతుక్కుంటూ పట్నం చేరుకున్నాడు. పట్నంలో రిజాలాగి బ్రతుకును ఈడుస్తున్న సుందరావుకు భార్యబిడ్డలు కన్పించారు - కాని ప్రయోజనం! తన బిడ్డ

హెడాలోవున్నాడు. పదుగురూ గౌరవిస్తున్నారు. తాను ఖానీ కోరు కూలివాడు. సంఘంలో పరువుప్రతిష్ఠలతో జీవిస్తున్న తన బిడ్డకు ఖానీకోరు కొడుకుననే బిరుదు ప్రసాదించడానికి యిషంతేని నుందర్రావు; తానెవరో బైటపెట్టకుండా 'ధర్మయ్య' అనే మారుపేరుతో కొడుకుయింట్లోనే నౌకరుగా కుదిరాడు.

“మొక్కెవంగనిదే మానై వంగదు” మంగళం పెట్టిన పిచ్చి గారాబం ఫలితంగా గోపీ చదువుసంధ్యలకు సలాం గొట్టి, పెద్ద రొడీగా తయారయ్యాడు. అదేమని అడిగిన తల్లి దండ్రుల కెదురుతిరిగి యిల్లు వదలిపెట్టాడు. “సరళ” అనే నాట్యగత్తెను పట్టాడు. జై పరమేశ్వరా అని పట్నానికి ప్రయాణంకట్టాడు నాటకాల కంపెనీ పెట్టాడు.

ఏది జరుగరాదని, మాలతి వేయి దేవుళ్ళకు మొక్కుకున్నదో అదే జరిగింది. నాటకాల సందర్భంగా పట్నం చేరిన గోపీస్నేహంపట్టాడు వేణు. నాట్యగత్తె సరళతో సరసాలు సాగించారు. తళుకుబెళుకుల విలాసాలకు లొంగి, అనురాగ

వతియైన అర్ధాంగికే ద్రోహం తలపెట్టాడు వేణు. దేవతాస్వరూపిణి వంటి తల్లిమాటను తృణీకరించాడు హితవు చెప్పవచ్చిన ధర్మయ్యను హింసించాడు. అదేమని అడిగిన మామను అవమానించాడు. సరళతోడిదే స్వర్గమని భ్రమించాడు. నగలూ డబ్బూ సర్వం ఆ సానికి సమర్పించాడు.

తనుచేసిన తప్పిదాన్నే తన కొడుకూ చేయడం గమనించిన నుందర్రావు కుమిలిపోయాడు. తన ప్రాణాన్నిబొడ్డి అయినా బిడ్డ పరువును కాపాడాలని నిశ్చయించుకున్నాడు. వేణును మోసం చేసిన గోపీ సరళలు చేజిక్కిన ధనంతో జెండా ఎత్తెయ్యబోతున్నారని పసిగట్టాడు. ధర్మయ్యద్వారా ప్రియరాలి పన్నాగంవిన్న వేణు, ఆవేశంతో పిష్టల్ పుచ్చుకొని బయల్దేరాడు—

తండ్రిమాదిరే కొడుకూ ఖానీకోరయ్యాడా?
మోసం చేసిన గోపీ సరళలు తప్పించుకున్నారా?
మిగతాకథ తెరపైచూచి అనందించండి.

★ ಪಾಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ★

రచన : వేణుగోపాల్ పాట 1 పాడినది : జ్ఞానకి

ననుచేరవోయి రాజా
మధుమాసమోయి రాజా
నినుచేరగానే నా ఆశలన్నియు తీరును మారాజా
నల్లాపాలాడగ వేళాయె
చిన్నారి సేవల గైకొనుమా...సుకుమారుడా!
మేలిమి బంగరు వన్నెలమీరు
మగువను మించిన ఆనందమేదీ
ఫండిన వెన్నెల - ఏకాంత వేళర
ఐవిండు మోహమురా - ఇంకను సంశయమా
ఎలుము నారాజా.....సుకుమారుడా! ||నను||
కన్నుల మెరిసెడి కన్నెల పొంకం
కలతలు చెందిన మనసుకు టంకం
కాలంమారిన జారును బింకం
చాలించవోయి మోహన! మౌనం
మోజులుచూపి - వలపులురేపి మోహన లాలింతురా
ప్రణయ సౌధమున
చేకొను స్వాగతమో.....సుకుమారుడా! ||నను||

రచన : శ్రీరామచంద్ పాట 2 పాడినది : ఘంటసాల

శ్రీ:- దివ్యమంగళ ప్రేమజ్యోతివే తత్త్వ -
ధరణిలో సాటిలేని మేటిత్యాగివే తత్త్వ ॥

పల్లవి:- తల్లిని మించిన - చల్లని దేవత
యిలలో వేరే కలదా -

అనుపల్లవి:- తల్లిప్రేమకూ నరితూగునది
జగతిని వేరే కలదా -

చథణం 1:- కన్నకుమారుని - ఉన్నతికోరి
ఎన్నోబాధలను ఓర్చిందీ - తన
చదువులనేర్చి - పదవులనొందీ
పరువు నిలుపునని నమ్మింది -

చరణం 2:- ఇంటి దీపమగు కొడుకునుజూచి
కష్టాలన్నీ మతచిందీ -
ఓర్పు వహించి - విధినెదిరించి
దీక్షతో తానూ నిలచింది -
తరుణము కొరకై వేచింది -

చరణం 3;- పతిదేవుడు తానెన్నటికైనా
తిరిగి వచ్చునని తలచింది -
కీర్తిమంతుడౌ కొడుకును గాంచి
పొంగిపోవునని మురిసింది...

రచన : వేణుగోపాల్ పాట : పాడినది : జానకి

మదిని ఉదయించు ఆశలు కలలో నిజమో కననే ||మదిని||
మలయా నిలము యెంతో హాయిగా
మది వలపించి దోలలు ఊపెగా

తారకల మిలమిలలెన్నియో ననుకలవరమొందించె ఏలనే
కానని వింత యేమో..... ||మదిని||

ఎలమావి కోయిలేదో కూసెనే
ఇటు నన్నేదో పరిహాసం చేసెనే
వినువీధిలోని వెన్నెల సుధలొలికించెనే పలువన్నెల
తెలియని వింతయేమో..... ||మదిని||

రచన : వేణుగోపాల్ పాట 4 పాడినది : సునంద

ఆశల మురిపించు ఈయనెవ్వరే
సన్ను ఏకాంతమున పిలిచి మదిలోన యేవేవో ||ఆశల||

నా సొగసు, వయసు తానుపొందగా
నాతో కొసరి కొసరి స్నేహం చేసెగా
ఏకాంతమున పిలిచి - మదిలోన ఏవేవో

ఆశల మురిపించు ఈయనెవ్వరే
పలుమారు నన్ను - పరిహాసముచేసి
మరచిపోనంటు - మనసుదోచెనే మరి - బాసచేసెనే

మోసము చేయుటలో సాటియెలేనీ
నటనలతో లాలించు ఈ మగవారిని నమ్మకే
ఏకాంతమున పిలిచి - మదిలోన ఏవేవో

ఆశల మురిపించు ఈయనెవ్వరే
పరమేశ్వరుడుండె - వరగౌరి దేవికి
సవతి గంగను - చెంతచేర్చెనే కోరసిగను దాల్చెనే

మోసం చేయుటలో - సాటియెలేనీ
నటనలతో లాలించె - మగవారిని నమ్మకే
ఏకాంతమున పిలిచి - మదిలోన ఏవేవో
ఆశల మురిపించు ఈయనెవ్వరో.

రచన : వేణుగోపాల్ పాట 5

పాడనది : రవికుమార్, సునంద

ఆమె:- తలచుకుంటె - అహా చిలికె నాలో ముదమే

అతడు:- వలపులొలికె వెన్నలాంటి చందమామ
చూడగ - కోరిక - తీరుగా

అతడు:- తరుణిగవులె నామదిని చల్లనివెన్నెలై వెలిగెనుగా

ఆమె:- అందని నీరూపే నాలోన నిలిచెను

ఎందుకో ఏనాటి ఈవింత ప్రణయమో
మబ్బులెన్ని, ముసురుకున్న మరువకొయి
చల్లని చక్కని చంద్రుడా

అతడు:- తలచుకుంటె - అహా చిలికె నాలో ముదమే

ఆమె:- వలపు లొలికె, వెన్నలాంటి చందమామ
చూడగ కోరిక తీరుగా

ఆమె:- వాదులాడిన యువకునికై
వాంఛ పెరిగెను కలయికకై

అతడు:- వలచు వయ్యారి మదిలోని కోరిక
ప్రియుని యెదలోన వెలిగేటి చంద్రిక

మధురమైన గృహములోన స్వర్గపీఠం
పొందుదాం ఇంపుగా జంటగా

ఇద్దరు:- తలచుకుంటే ఆహా - చీలికె నాలొ ముదమె
మధురమైన గృహములోన స్వర్గపీఠం
పొందుదాం - ఇంపుగా - జంటగా...

రచన : వేణుగోపాల్ పాట 6 పాడినది ; జానకి
(గేవాకలరే డ్యాన్సు) రవికుమార్, సునంద

రతి:- మోహనా ! నీమాయలు మనసున హాయిగా
నేడే నాలోన ఆశలై పూచెగా
నీ మాయలు మనసున హాయిగా
నేడే నాలోన ఆశలై పూచెగా

మన్మథ:- కామినీ ! సంవేహమెమొ మోహినీ
నీ మోములోనె నిండెను మోహము

రతి:- మది వలపులు కరపుట మానుమా
నీ ఆడంబరము యింక ఆపుమా

రతి:- అహాహా - నీశౌర్య మిదియేన మదనా

మన్మథ:- అనుమాన మేలనే కానరాదే లలనా

రతి:- అహాహా - నీశౌర్య మిదియేన మదనా
గంగాధరునిమ్రొల శృంగారమును చూపరావా

పార్వతి:- ఓంనమఃశివాయ-ఓంనమఃశివాయ-ఓంనమఃశివాయ
విన్నప మాలించవో - నా-విన్నపమాలించవో

నావేదన తీర్చవో - నావిన్నప మాలించవో
నాహృది నేలేటి నందివాహన
అనురాగమూర్తి నీవిటు చేయనేల
నా విన్నప మాలించవో.

రతి:- కరుణతో నను బ్రోవుమా
దేవ - దయచూడవిది న్యాయమా
నాపతిప్రాణముల నీయుమా ననుగావుమా

రచన : కొనరాజు పాట 7 పాడినది పిఠాపురం, జానకి

జానీ నీవ్ రా వావా రావా
తైము లేటయ్యిందే - అయ్యో! డేంజరే
జాలి బోయ్ నేన్ నీకింకాదయరాదా
జానీ నీవ్ రా వావా రావా
మానవోయ్ పైపై గప్పాల్ డాబులింక తగ్గించయ్యా
వోటినోటి వీరసింగమా
వేరెజోలి లేదానీకు నోరు మూయవోయ్
అహా ! ఈపై రాగంటె ఎంతో హడలె
హూషార్ ! పోదును నేన్ నామనసు మారిపోయెన్
జానీ నీవ్ రా వావా రావా
అషా మాషా తెందుకయ్యా అర్థమేదో గ్రహించయ్యా
సొంతవూరు పద్ధతి చూడయ్యా
తాళి కట్టడానికి ముందే గోల ఏలయ్యా!
జాన్ నీవ్ రా వావా రావా

రచన : వేణుగోపాల్ పాట 8 పాడినది : జానకి

సఖుడా! ఇకనైన తెల్పుమా ఏకాంత వేళలోనా
ననుచేరబోయే నెవరో ||సఖుడా||

హృదిలో వాంఛలెన్నో కదలీ ఆడెనే
ఇలలోన కానలేవా జవరాలి ప్రేమలీల
ఈ తాపానికి ఓర్వనే ఈ రోజు నీదేరా
నా మోజు ఓర్చరా చెలినేలుకో నా రాజా ||సఖుడా||

రాను రానంటే ననుచేరీ నామదీ దోచేనే ఈవేళ
అనురాగాల - మోహాల మురిపించి
నను కవ్వించి సురభోగాల లాలించి
ఈమెనే తన సొమ్మని సరసాల ముంచిన
నా రాజు కౌగిట - నేడేలలాగనా ||సఖుడా||

రచన : కొనరాజు పాట 9 పాడినది రవికుమార్

మైనర్ లైఫ్ అబ్బు జాలి మాట మనిపర్చు రెండుఖాళి
వన్నెలాడితో బోలి ఇంతేసుమీ
జంకేలనోయే - తలపులూరించు కోడెపయసులో
ఓహోహో : కలుగుమోజు బలె తెలుసుకో
హాయిగ - సుఖంపొందరా రాజా వృధా ఈధనం
పుట్టినప్పుడు వెంటవచ్చెనా

ఉసురు పోవునపుడు వెంటపోవునా
చేతిలో వున్నయపుడె చెయ్ జలసా

రచన : శ్రీరామ్ కండ్ పాట 10 పాడినది : సునంద

పాడేను ఆనాడే వనమయవారిని - ఆడేను మనసారా -
తొలిప్రేమ తాలిన నాడే —

ఏయ్, ఆపు —

పాడుదునా - నేనాడుదునా చేసిన బాసలె మానెనే - యిటు
మాయనివేడనె రగిలేనే - హృదిలో కదిలే శోకగీతం

పాడుదునా - నేనాడుదునా

కాలమంతా మారె కలతగా - కాలమంతా మారె కలతగా
మిగిలిన కడలేని కన్నీరే - మిగిలెను కడలేని కన్నీరే

పాడుదునా - నేనాడుదునా

కోర్కెలు పండెడి సంసారాన - సాఖ్యములె విడిపోయె

కోర్కెలు పండెడి సంసారాన - సాఖ్యములె విడిపోయె

తొలగద యీచీకటి యేనాటికి-వెన్నెల వికసించనావ్రతుకున
సుఖమును నేకాంచనా - ప్రేయమారగ

పాడుదునా నేనాడుదునా.

—:సుభం—

★ తారాగణం ★

అంజలి, బి. సరోజాదేవి, యం. వి. రాజమ్మ
సూర్యకళ, కమలా లక్ష్మణ్, జెమినీగణేశన్,
నాగయ్య, నంబియార్ మొదలగువారు.

-: నేపథ్య గాయకులు :-

ఘంటసాల, రవికుమార్, పితాపురం,
జానకి, సునంద.

డైరెక్షన్ :

నిర్మాత :

పి. పుల్లయ్య, బి. ఏ. పర్వతనేని నాగేశ్వరరావు

- విజయ రిలీజ్.

★ టెక్నిషియన్లు ★

రచన, నిర్వహణ .... మహారథి
పాటలు .... కొసరాజు, వేణుగోపాల్

శ్రీరామచంద్

ఛాయాగ్రహణం .... కమల్ మోష్

శబ్దగ్రహణం .... పి. వి. కోటేశ్వరరావు
(భరణి)

సంగీతం .... A. అప్పలరాజు

కళ .... A. K. శేఖర్ & సయ్యద్ అహ్మద్

ఎడిటింగు .... కందస్వామి

ప్రొసెసింగు .... జెమిని లేబరేటరీసు

పబ్లిసిటీ .... క్రిష్ణ

ప్రెస్ పబ్లిసిటీస్ .... తారకా పబ్లిసిటీసు
(విజయవాడ)

స్టూడియో .... విజయ, జెమిని, భరణి

శేవాకలరు స్ఫృత్యములు :

బి. సరోజాదేవి, కమలా లక్ష్మణ్